

§ 82

Dnr 2025/00075 Ecos 2025-425

Taxor och avgifter inom livsmedelslagstiftningens område 2026

Miljö- och byggnadsnämndens beslut

1. Miljö- och byggnadsnämnden godkänner den föreslagna taxan inom livsmedelslagstiftningens område.
2. Timtaxan för 2026 är 1703 kronor.
3. Taxan är indexreglerad enligt SKR:s taxemodell för kommunal verksamhet (PKV), i enlighet med kommunfullmäktiges beslut den 25 november 2024.

Motivering till beslut

Kommunen ska för sin kontrollverksamhet ta ut avgifter för att finansiera detta. Timavgiften för 2025 är 1653 kronor och för år 2026 är timavgiften 1703 kronor. Justeringen har gjorts utifrån indexuppräknning (PKV) för augusti.

Ärendebeskrivning

Som grund för taxan ligger det underlag som tagits fram av Sveriges kommuner och Regioner (SKR). En översyn genomfördes 2021 med anledning av att EU:s kontrollförordning (2017/625) trädde i kraft. I samband med detta infördes bland annat begreppet annan offentlig verksamhet i svensk rätt och efterhandsdebitering av livsmedelskontroll blev obligatorisk. Avgift enligt taxa tas därför ut genom efterhandsdebitering.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-08-22

Taxa för kommunens livsmedelskontroll

Taxan gäller från och med 1 januari 2026

Taxa för kommunens livsmedelskontroll

**samt beskrivning över varför man betalar för sin
livsmedelskontroll**

Inledning

Detta dokument är miljö- och byggnadsnämndens taxa för livsmedelskontroll. Dokumentet har två delar. I den första delen beskrivs kortfattat kommunens roll inom livsmedelskontrollen, vilka avgifter som tas ut, varför avgifter tas ut och vad avgiften finansierar. Dokumentets andra del består av taxans paragrafer, de bestämmelser som avgör vad kommunen får ta betalt för.

Del 1 - Inledande bestämmelser

Uppdrag och ansvar

Alla kommuner i Sverige är skyldiga att ha en fungerande livsmedelskontroll. I Smedjebackens kommun är det miljö- och byggnadsnämnden som har i uppdrag att utföra kommunens livsmedelskontroll. Det är en uppgift som kommunen har rätt att ta betalt för och det är kommunfullmäktige som bestämmer taxan för livsmedelskontrollen och beslutar om timavgiften. Miljö- och byggnadsnämnden får varje år justera timavgiften (8 §).

Den här taxan gäller från 2026-01-01 och timavgiften är 1703 kronor.

Lagar och förordningar

Kommunens befogenheter att utöva livsmedelskontroll regleras i livsmedelslagen, livsmedelsförordningar, livsmedelsföreskrifter och i EU-lagstiftningar. Kommunen har rätt att ta ut avgift för den provning, registrering och offentlig kontroll som utförs inom livsmedelsområdet.

Finansiering

Kommunens livsmedelskontroll finansieras med avgifter och inte med skattepengar. Det innebär att det är du som företagare/verksamhet som betalar för miljö- och byggavdelningens arbete med kontrollen. Avgifterna tas ut enligt självkostnadsprincipen, dvs avgifterna ska täcka kostnaderna för myndighetsutövningen och överskott ska inte uppkomma.

Varför utförs livsmedelskontroll?

Ett mål med den svenska livsmedelskontrollen är att skydda människors hälsa och att värna om konsumenternas intressen. Konsumenter ska till exempel få korrekt information om vad maten innehåller, och inte riskerar att bli sjuka på grund av ett livsmedel.

Vilka verksamheter kontrolleras av kommunen?

Kontroller utförs bland annat i butiker, restauranger, skolkök, kiosker, hos dricksvattenproducenter och föreningar som säljer livsmedel. Kontroll utförs även på verksamheter som bedriver tillverkning, förädling och distribution av material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel.

Vad innebär en livsmedelskontroll?

En inspektör från miljö- och byggavdelningen kontrollerar att livsmedelsföretagaren uppfyller livsmedelslagstiftningens krav, till exempel krav på lokaler, utrustning, hygien, kunskap och temperatur. En kontroll utförs oftast utan föranmälan. En kontroll kan ske vid olika tidpunkter, både när verksamheterna har som mest att och göra och även när det är lugnare. Detta för att både se hur verksamhetsutövarna faktiskt arbetar eller för att kunna ha längre samtal. Vid kontrollerna fokuserar inspektören på olika områden. Vilka områden kan avgöras av vad som tidigare noterats vid kontroller eller på Sveriges nationella kontrollplan för livsmedelskedjan.

Efter en utförd kontroll skickas alltid en skriftlig kontrollrapport ut till verksamhetsutövaren. I rapporten framgår alltid om det finns avvikelser från lagstiftningen. Om det finns ett fåtal mindre allvarliga avvikelser kontrolleras dessa vid nästa kontroll. Om avvikelserna är allvarliga behöver verksamheten åtgärda avvikelserna inom kortare tid, vilket även brukar följas upp vid en extra kontroll.

Hur lång tid tar en livsmedelskontroll?

Tiden en kontroll tar varierar och beror på kontrollens syfte, den fysiska utformningen av anläggningen och typen av verksamhet. Kontroller som kräver medverkan av tolk kan ta mer tid då kommunikationen mellan inspektör och företagare sker långsammare. Riktvärdet från Livsmedelsverket för en kontroll är 3–5 timmar. I riktvärdet ingår förberedelser, genomförande av kontrollen och efterarbete.

Hur ofta sker en livsmedelskontroll?

Kommunen använder Livsmedelsverkets system för riskklassificering och beräkning av kontrollfrekvens för ordinarie kontroll. Systemet tar hänsyn till storleken på verksamheten, vad verksamheten gör och vilka livsmedel som hanteras. Det vill säga, kontrollfrekvensen varierar beroende på verksamheten och är inte densamma för alla. En livsmedelsverksamhet får alltid ett beslut om kontrollfrekvens från miljö- och byggnadsnämnden. I detta framgår hur många kontroller som kommer ske under de kommande 5 åren.

Avgifter inom livsmedelsområdet

Det finns 2 typer av avgifter inom livsmedelsområdet. Timavgiften är 1703 kr för året 2026.

1.Fast avgift

En fast avgift tas ut för att registrera en livsmedelsverksamhet. Avgiften är 1,5 gånger timavgiften (9 §). En faktura på en fast avgift kan skickas så snart handläggning av ärende är påbörjad

2.Timavgift

Debitering genom timavgift innebär att timavgiften multipliceras med det totala antalet timmar som kommunen har lagt ned i handläggningstid på ärendet eller åtgärden. Avgiften tas ut i efterhand efter utförd kontroll.

Vad ingår i avgiften?

Avgiften ska täcka kostnaderna för det arbete miljö- och byggnadsnämnden utför. Det gäller förberedelser innan besöket, den tid som kontrollen tar i anspråk samt det efterarbete som behöver göras. Bland annat följande arbetsmoment ingår vid beräkning av tidsåtgång och avgift i ett ärende: inläsning, kontakter, provtagning, skriva rapporter och beslut. Kommunen tar inte ut avgifter för handläggning av överklagan av ärenden eller information och service.

Är det möjligt att påverka avgiftens storlek?

I de fall när avgift i form av timavgift är aktuellt är det möjligt att påverka avgiftens storlek genom att exempelvis ha koll på vilka krav som gäller enligt lagstiftningen och följa dessa. Det går även att få en reduktion av kontrollfrekvens om verksamheten har god efterlevnad eller har en godkänd tredjeparts-certifiering.

Avgiften ska betalas till Smedjebackens kommun

Avgifter debiteras genom att en faktura skickas ut. Om fakturan inte betalas i tid skickas en påminnelse. Om betalning inte sker efter påminnelse skickas fakturan vidare till inkasso.

Del 2 - Taxa

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Smedjebackens kommun kostnader för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet enligt livsmedelslagen (2006:804), lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel och lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion samt de föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lagstiftning, inklusive förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, och de EU-bestämmelser som lagstiftningen kompletterar.

Med livsmedel i denna taxa avses även det som enligt 3 § 2st. livsmedelslagen jämställs med livsmedel.

Allmänna bestämmelser om avgift

2 § Avgift enligt denna taxa betalas av den aktör vars verksamhet är föremål för nämndens offentliga kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen enligt 1 §, om inte annat följer av denna taxa. Med aktör avses varje livsmedelsföretagare, annan verksamhetsutövare och aktör inom ekologisk produktion som åläggs ansvar och skyldigheter enligt regleringen i 1 §.

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för handläggning som föranleds av ett beslut av nämnd enligt livsmedelslagstiftningen eller enligt lagen om kontroll av ekologisk produktion överklagas.

4 § Beslut om avgift eller nedsättning av avgift i enskilda fall fattas av miljö- och byggnadsnämnden efter handläggning.

Särskilda bestämmelser om avgifter

5 § För offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som utförs enligt de bestämmelser som avses i 1 § ska en avgift betalas för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 6 §.

I 9–16 §§ finns särskilda bestämmelser om avgift för:

1. registrering av anläggningar och verksamheter (9 §)
2. uppföljande kontroll (10 §)
3. utredning av klagomål (11–12 §§)
4. kostnader för korrigerande åtgärder (13 §)
5. exportkontroll och utfärdande av exportintyg (14 §)
6. importkontroll (15 §) samt
7. avgift för inköp under dold identitet (16 §)

Timavgift

6 § Vid tillämpningen av denna taxa är timavgiften 1703 kronor per timme kontrolltid.

Med kontrolltid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid nämnden har använt för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen så som inläsning av ärendet, handläggning och beslut, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt.

7 § Nämnden får besluta att ta ut avgifter för planerad kontroll enligt bestämmelserna i 7a § om faktisk kontrolltid.

Nämnden ska fatta beslut om verksamhetens riskklass som ska ligga till grund för kontrollintervall för verksamheten (7 §).

7a § Avgiftsuttag sker i förhållande till faktiskt nedlagd kontrolltid i varje ärende eller enligt de andra grunder som anges i taxan.

Avgift för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen ska debiteras efter det att kontrollen har utförts, om inte annat följer av denna taxa.

Kontrollen utförs med det kontrollintervall som föranleds av anläggningens riskklassningsbeslut som fastställs av Miljö- och byggnadsnämnden.

Indexuppräkning

8 § Timavgiften i denna taxa är bestämd med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) augusti månad året före det år taxan börjar gälla. Miljö- och byggnadsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att höja timavgiften med den procentsats för PKV som är publicerad på SKR:s webbplats för augusti månad året före avgiftsåret.

Avgift för registrering av anläggningar och verksamheter

9 § Den som anmäler en livsmedelsanläggning för registrering ska betala avgift för **1,5 timme** kontrolltid enligt 6 §. Detsamma gäller för den som anmäler en anläggning eller verksamhet som ska registreras enligt regelverket för material i kontakt med livsmedel. Av 1 § 2 st. i taxan framgår att anläggningar för det som enligt livsmedelslagen definieras som livsmedel omfattas av taxan. Avgiftsskyldigheten gäller även den som anmäler registrering av en anläggning med anledning av att den övergått till en ny aktör.

Avgift för uppföljande kontroll

10 § För offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad, och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen, ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 6 § betalas om kontrollen blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad upptäckts under en offentlig kontroll och utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits.

Avgift för utredning av klagomål

11 § För utredning av klagomål ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 6 § betalas för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen i de fall där bristande efterlevnad hos aktören kan bekräftas.

12 § För offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen som utförs efter ett meddelande inom systemet för snabb varning (RASSF) enligt artikel 50 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 6 §, om det efter det att aktören erhöll meddelandet blivit nödvändigt för nämnden att vidta åtgärder för att spåra eller återkalla de varor som omfattas av meddelandet.

Avgiften ska betalas av den aktör som innehar eller har importerat, producerat, bearbetat, framställt eller distribuerat de varor som omfattas av meddelandet.

Avgift för korrigerande åtgärder

13 § För korrigerande åtgärder som blivit nödvändiga efter att bristande efterlevnad har konstaterats i syfte att åtgärda eller förebygga upprepning av den bristande efterlevnaden

ska en avgift betalas motsvarande nämndens faktiska utgifter som hänger samman med åtgärden.

Avgift exportkontroll

14 § För exportkontroll som föräns av införselbestämmelser i tredje land ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 6 § betalas för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen samt för utfärdande av exportintyg och andra intyg. Avgiften ska betalas av den aktör som innehar den exportkontrollerade anläggningen.

Avgift importkontroll

15 § För kontroll av varor som importeras från ett tredjeland ska en avgift enligt 6 § betalas av den aktör som ansvarar för sändningen, med ett belopp som motsvarar nämndens nedlagda kontrolltid för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen.

För uppföljning av prover som har lett till anmärkning ska en avgift enligt 6 § betalas med ett belopp som motsvarar nämndens nedlagda kontrolltid samt nämndens övriga faktiska utgifter. Avgiften ska betalas av importören, dennes ombud eller den som annars ansvarar för livsmedlen.

Avgift för inköp under dold identitet

16 § För inköp under dold identitet som är nödvändiga för att kontrollera att ett livsmedel uppfyller kraven i livsmedelslagstiftningen ska en avgift motsvarande nämndens faktiska utgifter för köpet betalas.

Om ett inköp under dold identitet utförs som ett led i en klagomålskontroll enligt 11–12 §§ tas avgift enligt första stycket ut endast om bristande efterlevnad kan bekräftas.

Justering av avgift i enskilt fall

17 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till en verksamhets art, omfattning, tillsynsbehov eller övriga omständigheter, får **Miljö- och byggnadsnämnden** i ett enskilt ärende besluta att sänka en avgift enligt denna taxa.

Första stycket gäller dock inte en avgift enligt 10 §. En sådan avgift får endast ändras enligt de förutsättningar som anges i artikel 79.3 förordning (EU) 2017/625.

18 § Om den sammanlagda kontrolltiden understiger en halv timme under ett och samma kalenderår får nämnden besluta att ingen timavgift ska tas ut av aktören under det kalenderåret.

Detsamma gäller andra avgifter enligt denna taxa än timavgift om beloppet i det enskilda fallet är så lågt att det inte är ekonomiskt motiverat att ta ut avgiften.

Avgiftens erläggande

19 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till **Smedjebackens kommun** genom dess **Miljö- och byggnadsnämnd**. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura.

Överklaganden

§ 20 Nämndens beslut om avgift överklagas till länsstyrelsen.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

§ 21 Denna taxa träder i kraft **2026-01-01** och tillämpas på ärenden som kommer in från och med denna dag. För ärenden som påbörjats innan denna taxas ikraftträdande tillämpas tidigare gällande taxa.

